

FINANSPOLICY FÖR VÄNERSBORGS KOMMUN

Antagen av Kommunfullmäktige 2007-03-21, § 17

Bilaga 2, Riskmått och ramar, reviderad av Kommunstyrelsen 2009-12-02, § 294

Bilaga 3, Behörigheter, reviderad av Kommunstyrelsen 2014-01-15, § 15

Bilaga 3, Behörigheter, reviderad enligt delegationsbeslut 2015-08-10.

Bilaga 3, Behörigheter, reviderad av Kommunstyrelsen 2017-11-08, § 212

INLEDNING

8 kap 3 § i kommunallagen säger att "Fullmäktige skall meddela närmare föreskrifter om medelsförvaltningen", vilket sker genom denna policy.

I 2 § sägs om medelsförvaltningen att "kommunerna ska förvalta sina medel på ett sådant sätt att krav på god avkastning och betryggande säkerhet kan tillgodoses".

Med god avkastning avses inte bara avkastning på placerade medel utan också kostnaden för finansiering och upplåning.

SYFTE

Syftet med policyn är att ange regler och riktlinjer för den finansiella verksamheten i Vänersborgs kommun så att verksamheten kan bedrivas enligt kommunallagens intentioner med en rimlig avvägning mellan avkastning och risk.

MÅLSÄTTNING

Målet skall vara att med beaktande av det som anges i denna policy uppnå bästa möjliga finansnetto för kommunen.

UTFORMNING

Finanspolicyn består av två delar. Första delen behandlar kommunfullmäktiges övergripande riktlinjer. Andra delen är en bilagesamling som anger närmare regler och riktlinjer.

OMFATTNING

- Finansiering
- Placering
- Borgen
- Likviditetsplanering
- Riskhantering
- Försäkringsinstrument - Derivat
- Koncernsamverkan
- Ansvar och befogenheter

ALLMÄNT

Upphandling av finansiella tjänster skall ske på affärsmässiga grunder. Vid upphandling skall förfrågan gå ut till flera aktörer. Kommunen ska ha kompetens att agera på ett professionellt sätt i finansverksamheten.

FINANSIERING

Långfristig upplåning kan ske inom ramen för av kommunfullmäktige fastställd balansbudget. Upplåning skall främst ske i egen valuta. Upplåning i annan valuta får ske enligt de villkor som finns angivna i bilaga 2. Kommunen skall vara uppmärksam på nya låneformer och aktörer.

LEASING

Finansiell leasing ska jämföras med upplåning. Finansiell leasing får endast användas om totalkostnaden understiger kostnaden för lånefinansiering. När finansiell leasing övervägs ska ekonomikontoret assistera i upphandlingsförfarandet. Operationell leasing omfattas inte av denna policy.

Definitioner i bilaga 1.

PLACERING

Placering av kommunens medel får ske i räntebärande instrument med god likviditet, samt i kapitalgaranterade produkter med en lägsta kapitalgaranti om 90 procent och en längsta löptid om sex år.

Definitioner i bilaga 1.

Godkända emittenter och ramar i bilaga 2.

Beslut om utlåning, annan än den som regleras ovan, fattas av kommunfullmäktige. Vid utlåning ska räntan baseras på marknadsmässiga villkor om inte särskilda skäl motiverar annan räntesättning.

BORGEN

Beslut om att lämna borgen fattas av kommunfullmäktige.

LIKVIDITETSPLANERING

Kommunen ska genom att planera likviditeten skapa underlag för en god betalningsberedskap. Kommunen skall också ha avtalade kreditlöften som snabbt och enkelt kan utnyttjas.

RISKHANTERING

All finansiell verksamhet är förenad med risker av olika slag. Kommunen skall ha klara regler för hur risker skall hanteras. Kommunen skall hålla en låg riskprofil. I policyn behandlas valutarisk, ränterisk, kreditrisk, likviditetsrisk, finansieringsrisk och hanteringsrisk.

Definition av risker i bilaga 1.

Riskmått i bilaga 2.

FÖRSÄKRINGSINSTRUMENT - DERIVAT

Möjlighet att använda derivat i riskhanteringen skall finnas. Syftet med derivathandel ska vara att smidigt kunna förändra riskstrukturen i låne- och placeringsportföljen. Detta innebär att all handel med derivat ska vara kopplat till befintliga eller förväntade framtida, underliggande lån eller placeringar.

Definitioner i bilaga 1.

Tillåtna derivatinstrument i bilaga 2.

KONCERNSAMVERKAN

Inom kommunkoncernen förekommer samarbete i finansfrågor mellan kommunen och dotterbolagen. Bolagens och kommunens likviditet är samordnade genom ett gemensamt koncernkonto vilket är effektivt ur ett cashmanagement perspektiv. Kommunen ska tillsammans med bolagen fortlöpande undersöka möjligheter till utökat samarbete som syftar till att uppnå god avkastning och betryggande säkerhet.

ANSVAR OCH BEHÖRIGHETER - ÄNDRING AV POLICYN

Kommunstyrelsen är enligt kommunallagen och sitt reglemente ansvarig nämnd för handläggning av kommunens ekonomiska förvaltning. Till kommunstyrelsen delegeras rätten att besluta om ändringar i bilagedelen. Vid beslut om ändringar ska vad som sägs nedan tillämpas.

- För begränsning av valutarisk ska anges i vilken omfattning och under vilka förutsättningar upplåning och placering i utländsk valuta får förekomma.

- För begränsning av kreditrisk ska godkända emittenter/låntagare samt i förekommande fall beloppsgränser och löptider anges.

- För begränsning av ränterisk ska tidsintervaller för tillåten genomsnittlig räntebindningstid samt förfallostruktur vad gäller räntebindningsbelopp anges.

- För begränsning av likviditetsrisk och finansieringsrisk ska mått för likviditetsreserv samt förfallostruktur för låneportföljen anges.

BEHÖRIGHETER

Behöriga befattningar att administrera den finansiella verksamheten anges i bilaga 3.

RAPPORTERING

Låneportföljen och placeringsportföljens sammansättning, verkställda affärer samt den finansiella riskexponeringen ska i samband med månadsuppföljningen rapporteras till kommunstyrelsen.

REVIDERING AV POLICYN

Policyn ska revideras allteftersom utvecklingen kräver detta. Ekonomikontoret ansvarar för att ta fram förslag till revidering av policyn.

ÖVERGÅNGSREGLER

Samtliga tidigare antagna föreskrifter om medelsförvaltningen eller annat område som behandlas i denna policy upphävs.

Om kommunens låne- eller placeringsportfölj behöver förändras till följd av denna policy, gäller att förändringen skall genomföras så snart det kan ske, dock senast sex månader efter beslutsdagen.

BILAGA 1 DEFINITIONER

Kapitalgaranterade produkter -	Ett värdepapper där emittenten/låntagaren garanterar att investeraren som lägst får tillbaka investerat kapital på värdepapprets förfallodag.
Valutarisk -	Risken för kursförändringar mellan transaktionsvalutan och den egna valutan så att kursförluster uppstår.
Ränterisk -	Risken att en förändring av marknadsräntan får stort genomslag på finansnettot.
Kreditrisk -	Risken att en kredittagare inte kan fullgöra sina betalningsförpliktelser.
Finansieringsrisk -	Risken att inte ha tillgång till finansiering vid låneförfall och nyupplåning för investeringar.
Likviditetsrisk -	Risken att inte ha tillgång till likvida medel när betalningar ska göras.
Hanteringsrisk -	Risken att misstag görs och att otillåtna affärer kan genomföras på grund av dålig organisation och kontroll.
Ränte- och valutaswap -	Ett avtal mellan två parter om byte av betalningsströmmar. I en ränteswap byts räntebetalningar. Låntagaren betalar till exempel fast ränta till swapmotparten och erhåller rörlig.
Ränte -och valutatermin -	Ett avtal där terminsköparen förbinder sig att köpa eller sälja till ett i förväg överenskommet pris.
Ränte- och valutaoption -	Köparen av en option har möjligheten men inte skyldigheten att köpa eller sälja till ett i förväg överenskommet pris. För detta betalar köparen en premie.
FRA -	FRA – Forward Rate Agreement, är en standardiserad form av räntetermin där den underliggande räntan är tremånaders Stibor. Genom att låna mot Stibor och köpa FRA kan framtida räntenivåer bestämmas i för tid.
Cap -	Genom att köpa en Cap – tak, skapas en övre gräns för ett lån med rörlig ränta.
Floor -	Ett floor – golv, är motsvarande undre gräns för ett lån med rörlig ränta.
Collar -	Genom att köpa en Cap och sälja ett floor skapas ett intervall inom vilket räntan kan variera.
Leasing - finansiell operationell	Ett leasingavtal klassificeras som finansiell leasing om de ekonomiska risker och fördelar som är förknippade med ägandet av leasingobjektet i huvudsak finns hos leasetagaren. Om risker och fördelar finns hos leasegivaren är klassificeringen operationell leasing (hyresavtal). Detsamma gäller avtal kortare än tre år samt avtal på mindre belopp.
Kortfristig -	Kortare än ett år.
Långfristig -	Längre än ett år.
Emittent -	Utgivare av exempelvis en obligation. Emittenten garanterar att betalningar och annat sker enligt vad som avtalats.

BILAGA 2 RISKMÅTT OCH RAMAR

VALUTARISK

Låneskuldens exponering mot utländsk valuta får inte överstiga 20 % av kommunens långfristiga skuld. Upplåning i utländsk valuta får endast ske om den utländska räntan vid upplåningstillfället är minst 2 procentenheter lägre än motsvarande upplåning i egen valuta. Placeringsprodukter ska vara exponerade mot egen valuta.

RÄNTERISK

Ränteriskbegränsningen avser kommunens långfristiga låneskuld. Den genomsnittligt vägda räntebindningstiden bör vara två till fyra år men får ej understiga ett år och ej överstiga fem år. Mer än 50 % av kommunens låneskuld får inte ligga för räntekonvertering under varje kalenderår. Begränsning av ränterisk gäller den del av låneskulden som överstiger 100 mkr.

FINANSIERINGSRISK

Mer än 50 % av kommunens låneskuld får inte förfalla till betalning under varje kalenderår. Begränsning av finansieringsrisk gäller den del av låneskulden som överstiger 100 mkr.

LIKVIDITETSRIK

Summa likvida medel och outnyttjad checkkredit ska utgöra minst 50 % av kortfristiga skulder.

HANTERINGSRISK

Minst två personer ska ha insyn i, och möjlighet att kontrollera den löpande finansiella hanteringen. Rutinerna för alla finansiella transaktioner skall vara utformade så, att samma person inte utför både upphandling och bokföring av en transaktion.

KREDITRISK

Kommunens likviditet får placeras hos följande emittenter/låntagare:

- Svenska staten och majoritetsägda dotterföretag enligt nedan begränsning
- Svenska kommuner och landsting med dotterbolag för vilka ägaren ställt borgen
- Svenska banker med dotterbolag enligt nedan begränsning
- Svenska hypoteksinstitut enligt nedan begränsning
- Företag noterade på Stockholms fondbörs A-lista med dotter bolag enligt nedan begränsning
- Kommuninvest i Sverige AB
- AB Vänersborgsbostäder Maximalt 50 Mkr med en längsta löptid om ett år.

Låntagarna i de kategorier där begränsning anges, ska i sin upplåning fått följande betyg eller högre från något av nedan kreditvärderingsinstitut avseende den löptid placeringen gäller.

	<u>Kortfristig</u>	<u>Långfristig</u>
Standard and Poor´s	A-1	A+
Moody´s Investors Service	P-1	Aa3
Nordisk Rating	K-1	

DERIVAT

Följande derivatinstrument är tillåtna (definitioner i bilaga 1):

Ränte- och valutaswappar
 Ränte- och valutaterminer
 Ränte- och valutaoptioner
 FRA Cap och floor

BILAGA 3 BEHÖRIGHETER I DEN FINANSIELLA VERKSAMHETEN

Behörig att fatta beslut om långfristig upplåning	Behörig befattning Ekonomichef eller vid dennes förhinder Kommundirektör
lån i utländsk valuta, nyupplåning	Kommunstyrelsen
kortfristig upplåning	Ekonomichef eller vid dennes förhinder Kommundirektör
placering av kommunens medel	Ekonomichef eller vid dennes förhinder Kommundirektör
att ingå avtal om samt placering av donationsmedel	Ekonomichef eller vid dennes förhinder Kommundirektör
att ingå avtal om derivathandel	Ekonomichef eller vid dennes förhinder Kommundirektör
att ingå övriga avtal som berör finansverksamheten	Ekonomichef eller vid dennes förhinder Kommundirektör
att utse behöriga att teckna kommunens bankkonto, bank- och plusgirokonto samt utse behörigheter i internetbanken. Beslutet delges berörda banker.	Ekonomichef eller vid dennes förhinder Kommundirektör
<u>Undertecknande av handlingar</u>	
Skuldebrev	Ekonomichef eller vid dennes förhinder Kommundirektör med kontrasignering av Budgetekonom eller Redovisningschef eller Controller eller Upphandlingschef
Borgensförbindelser	Ekonomichef eller vid dennes förhinder Kommundirektör med kontrasignering av Budgetekonom eller Redovisningschef eller Controller eller Upphandlingschef
Avtal och övriga handlingar enligt ovan	Ekonomichef eller vid dennes förhinder Kommundirektör med kontrasignering av Budgetekonom eller Redovisningschef eller Controller eller Upphandlingschef

Befattning

Ekonomichef	Thomas Sannemalm
Kommundirektör	Pascal Tshibanda
Budgetekonom	Ewa Lundqvist
Redovisningschef	Kerstin Rosendahl
Controller	Marie Karvonen
Upphandlingschef	Lars Nellbro

Ekonomikontoret ansvarar för att den finansiella verksamheten bedrivs enligt denna policy.